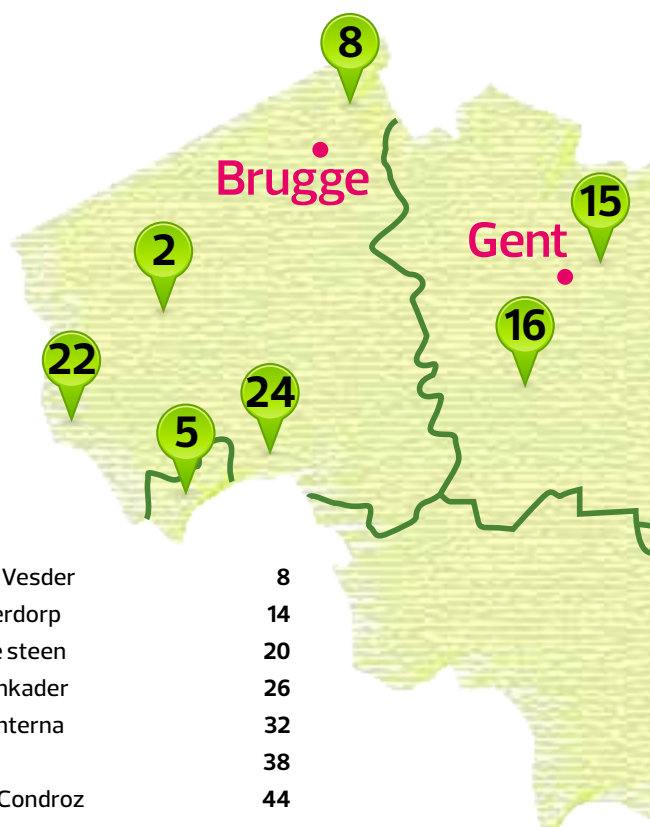


INHOUD



1	LIMBOURG Arendsnest boven de Vesder	8
2	LO Middeleeuwse stad in een polderdorp	14
3	MÉLIN De schittering van de witte steen	20
4	MORESNET Ministaatje op een zinkader	26
5	NIEUWKERKE De bosgeuzen achterna	32
6	NISMES Kraters in de kalk	38
7	OCQUIER Parel van de romaanse Condroz	44
8	OOSTKERKE Groot dorp in de Zwinpolders	50
9	OUD-REKEM Een gestolde heerlijkheid	56
10	RANCE Bakermat van het rode marmer	62
11	RECHT Op de wip tussen Pruisen en België	68
12	REDU Boekenwormen in het woud	74
13	SAUTOUR Een vergeten middeleeuwse vesting	80
14	SINT-AMANDS Muze aan de Schelde	86
15	SINT-AMANDSBERG Op de Vlaamse heldenheuvel	92
16	SINT-MARTENS-LATEM Kunstenaarsnest aan de Leie	98
17	SPY Op bezoek bij de oudste Belg	104
18	TERHAGEN Dorp met baksteen in de maag	110
19	TERVUREN De erfenis van Leopold II	116
20	TORGNY De verdwaalde Provençaalse schone	122
21	VILLERS-LA-VILLE Monniken aan de macht	128
22	WATOU Op het ritme van het rijm	134
23	WÉRIS Stonehenge-in-de-Ardennen	140
24	WERVIK De tabaksblauwers van de Leie	146
25	ZOUTLEEUW Verstolde middeleeuwse trots	152



A photograph of a stone building, likely a church or castle, with a prominent Gothic-style window. The building is constructed from grey stone blocks and features a small, ornate window with a pointed arch and tracery. The building is situated on a hill, and the foreground is filled with dense green foliage. In the background, a small village with several houses is visible, nestled in a valley. The sky is a deep blue, suggesting dusk or dawn. The overall scene is peaceful and scenic.

**Aanvallers
stuitten aan drie
zijden van de
burcht op een
hoge rotswand**

Arendsnest boven de Vesder

1 Limbourg

Al meer dan 900 jaar torent het stadje Limbourg ongenaakbaar boven de Vesder uit. Maar wat ooit de hoofdstad van het hertogdom Limbourg was, is inmiddels weer een dorp.

Je vertrekt op de Place Saint-Georges in de richting van de **Porte d'Ardenne**

1. Voorbij de muur sla je meteen een pad links, langs de muur, in. Bij het volgende T-kruispunt daal je links verder af. Maak de bocht naar rechts, maar kies dan het smallere, steil afdalende wandelpad links. Uiteindelijk kom je beneden bij een barbecuehut uit.

Aan de kant van de Porte d'Ardenne lag de kwetsbare zijde van de vesting. Hier gaapt geen diepe afgrond zoals aan de andere zijden. Daar bedraagt het hoogteverschil wel tachtig meter. De meeste belegeringen van Limbourg gebeurden dan ook via deze Porte d'Ardenne. Tussen 1280 en 1703 beleefde elke generatie in Limbourg minstens één belegering. In het begin van de veertiende eeuw brandde de stad zelfs helemaal af. Tegen al dat oorlogsgeweld werd binnen de stadswallen een burcht gebouwd. De toegang tot deze vesting werd beschermd door een dubbele slotgracht en twee poor-

ten. Op de vier hoeken stonden torens met kantelen, die tegelijkertijd dienst deden als wapendepot en gevangenis. Verder bezat de burcht een brouwerij, een molen, een oven, een kapel en een ijskelder. Een grote put op het binnenplein stond volgens de legende in verbinding met de Vesder.

De Place Saint-Georges is nu een idyllisch plaatje van statige huizen in natuursteen, lindebomen, oude fontein, de Sint-Joriskerk en een kasteel. De hobbelige kasseien werden aangesleept vanuit de bedding van de Vesder. In de bloeitijd van het hertogdom Limbourg mochten producten pas verhandeld worden nadat ze eerst te koop aangeboden waren op de wekelijkse markt van Limbourg op deze Place Saint-Georges. Ook maten en gewichten moesten hier op de markt gekeurd worden.

Volg de weg tussen de sportvelden en sla aan de hoofdweg linksaf. Steek de Vesder over en kies onmiddellijk

Afstand:

7 km

Vertrekpunt:

Place Saint-Georges in Limbourg

Bewegwijzering:

blauwe rechthoeken (voor een deel)

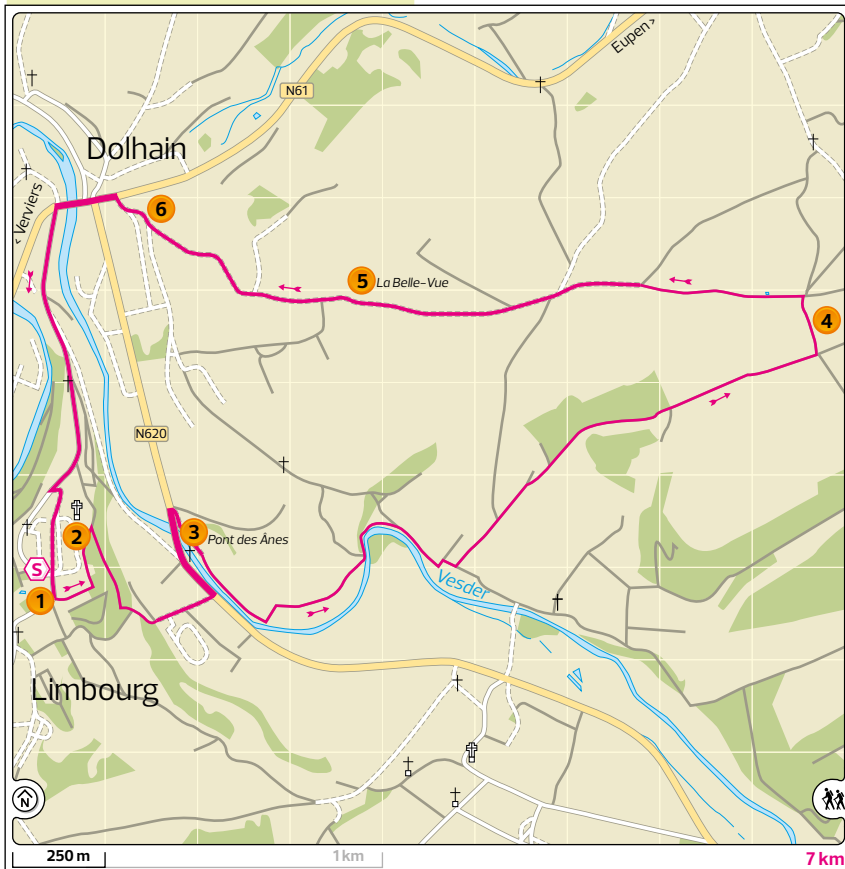
Ondergrond:

grotendeels onverhard, soms steil en modderig



rechts het pad dat langs het water naar een voetbalveld voert. Voorbij dat veld voert een poortje je door een weide naar de oever van de Vesder. Via een kort rotspad bereik je opnieuw een voetbalveld. Ter hoogte van de mid-dellijn sla je links een holle weg in.

Tijdens de afdaling van de heuvel krijg je een zicht op de **stadswallen** 2 van Limbourg. Ze werden op de rotsen ge-bouwd. Dat de stad aan deze zijde on-



neembaar was, is overduidelijk. De muren zijn meters dik. Soldaten stonden in torens op wacht om elke beweging in het dal te observeren. Langs de Vesder kun je nog resten ontdekken van de **Pont des Ânes** ③. Deze Ezelsbrug was een oude stenen brug over de rivier.

Je duikt een bos in en klimt steeds hoger. Terug uit het bos bereik je een hoog plateau. Boven sla je linksaf.



Viaduct van Limbourg



De oude stadswallen zijn meters dik.

Je hebt hier de eenzame **Ferme de la Misère** ④ bereikt. Armoedig oogt deze middeleeuwse hoeve vandaag echter niet meer. Je staat hier op de top van een kale heuvel. Rondom ontvouwt zich een schitterend panorama.

Vergeten hoofdstad van een oud hertogdom

In de middeleeuwen bezat de graaf van Limbourg 'heerlijke rechten' in een gebied dat zich uitstreckte via Luik tot aan de abdij van Sint-Truiden. Rond 1033 bouwde de graaf een houten burcht op de heuvel bij de Vesder. De locatie leek hem strategisch goed gekozen. Aanvallers stuitten aan drie zijden op een hoge rotswand. Beneden vormde een meander van de Vesder een natuurlijke slotgracht. De vallei viel vanaf de burcht volledig te overzien. In 1064 verenigde een huwelijk de Limburgse dynastie met het graafschap Luxemburg. Limbourg werd uitgeroepen tot hoofdstad van het nieuwe hertogdom. Twee eeuwen lang werd het hertogdom vanuit dit arendsnest bestuurd. In 1280 kwam er echter abrupt een einde aan de voorspoed. Er barstte na de dood van de laatste hertog een strijd uit tussen erfgenamen. Rivalen plunderden het hertogdom kaal. Uiteindelijk greep de hertog van Brabant de macht. Limbourg verloor zo zijn functie van hoofdstad. Tot de zestiende eeuw bleef de burcht min of meer standhouden. Maar daarna werd ze door belegering en verwaarlozing helemaal te gronde gericht. In de achttiende eeuw was Limbourg een weerloos dorp geworden. Drie eeuwen later is er echter nog altijd een glimp van de vroegere grandeur op te vangen.

DORPEN MET EEN VERHAAL



De hobbelige kasseien op de Place Saint-Georges komen uit de bedding van de Vesder.



Benedenpoort



De Vesder



Typische woning
in natuursteen

De vesting Limbourg is duidelijk te herkennen.

Je staat hier op de grens van het Land van Herve en de Ardennen. De eerste streek is bekend om zijn weidelandschap, waarvan de percelen nog door houtkanten gescheiden worden. Je merkt dit her en der op. In oostelijke richting strekt zich in de richting van de Hoge Venen het uitgestrekte Hertogenwoud uit.

Net voorbij de hoeve sla je opnieuw linksaf. Stap nu steeds rechtdoor tot



De Sint-Joriskerk

in Dolhain. Je bereikt de drukke weg Eupen-Verviers en steekt vervolgens de Vesder opnieuw over.

Onderweg loop je langs de **Ferme de la Belle-Vue** 5. Haar naam ligt voor de hand: ook hier krijg je een schitterend uitzicht op Dolhain, Limbourg en Goé. Het indrukwekkende spoorwega viaduct in de achtergrond ligt er al sinds 1843. Let ook op de vele kruisbeelden onderweg. Ze zijn kenmerkend voor de streek.

Vanaf de achttiende eeuw begon **Dolhain** 6 Limbourg te overvleugelen in belang. Het dorp aan de voet van de vesting groeide namelijk uit tot een belangrijke industriële kern. De lakenindustrie zorgde voor welvaart in de Vesdervallei. De industriële revolutie trok veel werkkrachten en inwoners aan. Men ging zelfs stenen uit de vesting van Limbourg halen om beneden nieuwe huizen te bouwen. Limbourg raakt zo volledig geïsoleerd op zijn heuvel. Toen in de negentiende eeuw een cholera-epidemie door de vallei woedde, raakte het dorp zelfs niet besmet.

Voorbij de brug over de Vesder neem je de eerste weg links. De smalle weg stijgt steil naar Limbourg. Hier voel je aan den lijve hoe steil de tocht naar de vesting wel was.



Syndicat d'Initiative
Avenue Victor David 15
4830 Limbourg
tel. 087 76 04 16
www.ville-limbourg.be